

Supervaroņu (SUPERHEROES)

programma -

mācību nodarbību plāns

Vadošā organizācija: Stichting Inqubator

Project nr: KA220-SCH-05AD2AC1 "SUPERHEROES - local SDG challenges under the international microscope" ("Supervaroņi - vietējie ilgtspējīgas attīstības mērķu izaicinājumi zem starptautiskā mikroskopa")

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication (communication) reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Supervaroņu programmas partneri

AERES VMBO - (Nīderlande)
Stiching Inqubator - (Nīderlande)
Grundzāles pamatskola (Latvija)
EOLAS - (Spānija)
PGAZ - (Bulgārija)
Laptify - (Nīderlande)

COPYRIGHT

© Copyright 2022 Superheroes

All rights reserved.

Saturs

Supervaroņu programmas partneri	2
Saturs	3
Ievads	4
1.temats - Kas ir ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM)?	5
1.1 stundas plāns "Kas ir ilgtspējīgas attīstības mērķi?"	6
2. temats - "Prāta vētra" par vietējiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem	8
2.1. Ideju radīšanas process	9
2.2. Kā noteikt attiecīgās ieinteresētās personas	9
3.temats – Kā prezentēt izaicinājumu ārzemju studentiem un augšuplādēt to	12
3.1. Stāstu stāstīšanas pieeja	12
3.2. Rakstīšanas prasmes	14
4.temats - Domā par risinājumiem, pārbaudi savu risinājumu	17
4.1. Kā rast risinājumu	18
4.2. Kā pārbaudīt savu risinājumu.	19
4.3 Pārbaudiet savu risinājumu organizācijā	19
4.4 Augšuplādē risinājumus	20
Pielikumi	21
A pielikums: Noderīgas saites un materiāli un avoti	21
1.temats - ilgtspējīgas attīstības mērķi	21
3.2 temats	21
4.temats	21
B pielikums: Prāta vētras idejas	22
Radošuma tehnikas - Ideju radīšana	22
Pielikums C: Klausīšanās un atgriezeniskās saites sniegšanas prasmes	26
1. apakštemats: "Aktīvās klausīšanās" prasmju attīstīšana	26
2.apakštemats: pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšana	29
3.apakštemats: Atgriezeniskās saites sniegšana par citiem skolēnu projektiem	32
4.apakštemats: Pozitīvas atgriezeniskās saites aktivitāte - iemet man kādu atsauksmi	33

levads

SUPERHEROES (Supervaroņi) ir izstrādāts kā daļa no divu gadu Erasmus+ finansētas sadarbības, kurā iesaistīti seši partneri četrās valstīs: Latvijā, Bulgārijā, Spānijā un Nīderlandē.

SUPERHEROES ir programma, kuras mērķis ir veicināt jauniešu zināšanas par vides un sociālajiem jautājumiem. Projekta mērķauditorija ir skolotāji, skolēni vecumā no 12 līdz 16 gadiem un tie, kas ir ieinteresēti šo jauniešu attīstībā.

SUPERHEROES īpašie mērķi ir:

1. vairot informētību par vides jautājumiem un problēmām savā reģionā;
2. palielināt informētību par vides un sociālajiem jautājumiem visā Eiropā;
3. palielināt skolēnu vecumā no 12 līdz 16 gadiem pilsonisko aktivitāti;
4. attīstīt/uzlabot starpkultūru prasmes skolēnu vecumā no 12 līdz 16 gadiem vidū.
5. paaugstināt angļu valodas zināšanu līmeni skolēnu vecumā no 12 līdz 16 gadiem vidū.
6. attīstīt inovatīvu mācību pieeju izaicinājumu identificēšanai un problēmu risināšanai ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā.

Izmantojot šos stundu plānus, jūs varat ieviest mācību par ilgtspējīgas attīstības mērķiem savās stundās, tajā pašā laikā saistot to ar citām tēmām.

1.temats - Kas ir ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM)?

Ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), kas pazīstami arī kā Globālie mērķi, Apvienoto Nāciju Organizācija pieņēma 2015. gadā kā universālu aicinājumu rīkoties, lai izbeigtu nabadzību, aizsargātu planētu un nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam visiem cilvēkiem būtu miers un labklājība.

17 ilgtspējīgas attīstības mērķi ir integrēti - tajos ir atzīts, ka rīcība vienā jomā ietekmēs rezultātus citās jomās un ka attīstībai ir jābūt līdzsvarotai sociālajai, ekonomiskajai un vides ilgtspējībai.

Valstis ir apņēmušās par prioritāti noteikt progresu tiem, kuri ir visvairāk atpalikuši. IAM ir izstrādāti, lai izbeigtu nabadzību, badu, AIDS un sieviešu un meiteņu diskrimināciju.

Lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus visos kontekstos, ir nepieciešams visas sabiedrības radošums, apzinātība, tehnoloģijas un finanšu resursi.

Saites uz papildu informāciju par ilgtspējīgas attīstības mērķiem A pielikumā.

1.1 stundas plāns "Kas ir ilgtspējīgas attīstības mērķi?"

Sasniedzamie mācību rezultāti

- skolēni zina 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus;
- skolēni ir atraduši saikni/sakarību starp ilgtspējīgas attīstības mērķiem un savu dzīvi;
- skolēni ir piedalījušies diskusijā par ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Materiāli nodarbībai:

1) veci/jauni žurnāli, avīzes, A1 formāta plakāts, līme VAI klēpjdators/telefons ikvienam, interneta pieslēgums, sagatavots tiešsaistes dokuments, kurā viņi var ievietot savus attēlus/fotogrāfijas;

2) A4 formāta lapa ar IAM ikonām, sagriezta pa gabaliņiem VAI 17 IAM ikonas tiešsaistes dokumentā.

Nodarbību skaits/nepieciešamais laiks:

80-100 minūtes

Saistītie mācību priekšmeti

Sociālās zinātnes, ģeogrāfija, angļu valoda

Nodarbības gaita

Ja klasē ir vairāk nekā 15 skolēnu, klasi var sadalīt grupās.

1) Skolotājs ierosina iztēloties, kāda būs jūsu (skolēnu) dzīve 2030.-2035. gadā! Tad jums būs aptuveni 25 līdz 30 gadu vecumā. Padomājiet par ekonomiku, vidi un sociālajiem aspektiem (darbavietas, darba vietas, alga, daba, enerģijas avoti, dzīves telpa, sabiedrība utt.)

2) Paņemiet žurnālus un atrodiat fotogrāfijas, attēlus, tekstus, kas varētu atspoguļot jūsu dzīvi 2030.-2035. gadā - kāda būs jūsu profesija? Kāda būs jūsu darba vieta? Kur jūs dzīvosiet - pilsētā, ciematā, laukos utt.? Ko jūs izmantosiet kā enerģijas avotu mājoklim, automašīnām? Ko jūs ēdīsiet? Ko darīsiet ar atkritumiem? Kā dzīvos jūsu vecāki, vecvecāki utt.. Izgrieziet tos un novietojiet sev priekšā. **VAI**, ja jūs strādājat tiešsaistē vai ar portatīvajiem datoriem, skolēni izvēlas savas fotogrāfijas vai tekstus no interneta resursiem un ievieto tiešsaistes dokumentā, ko skolotājs ir sagatavojis pirms stundas. (Tas aizņem apmēram 20 minūtes)

3) Novietojiet savus secinājumus uz A1 formāta lapas - tas būs plakāts, kas atspoguļo jūsu sabiedrības dzīvi. VAI ievietojiet savas fotogrāfijas vienā dokumentā = tiešsaistes plakātā, 1-3 attēli katram skolēnam. Skolēni īsi prezentē savu sabiedrības modeli. (20-25 minūtes).

4) Skolotājs izdala katrai grupai sagriezto A4 formāta lapu ar 17 IAM ikonām 17 gabaliņos VAI norāda par 17 IAM ikonām tiešsaistes dokumentā. Skolotājs nolasa lielo mērķi un vajadzības gadījumā nedaudz paskaidro, un skolēni atrod, kur tas ir attēlots viņu plakātā, un izvieto IAM ikonu tuvu fotogrāfijai vai tekstam. VAI strādājot tiešsaistē - skolēni var uzrakstīt vai pielikt vairākus mērķus pie attēla savā plakātā. (20-25-30) minūtes

5) Secinājums - neliela diskusija par jautājumu "Vai 2030. gadā mēs būsime sasnieguši IAM vai nē?"

Papildus jautājumi diskusijai:

1) izvēlieties 2-3 mērķus, kas attiecas uz jūsu pašreizējo situāciju - pamatojiet savu izvēli;

2) izvēlieties 2-3 mērķus, kas jums nav būtiski - pamatojiet savu izvēli.

2. temats - "Prāta vētra" par vietējiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem

Tagad, kad jums ir padziļināta izpratne par ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ko ANO noteikusi savā programmā 2030, un par to, kā tie potenciāli ir saistīti ar jūsu mācību darbu un jauno paaudžu izglītošanu, šī temata mērķis ir sniegt rīkus un ideju stratēģijas, lai pārdomātu vietējās problēmas, kas saistītas ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem jūsu kopienā, un par to, kā izpētīt jūsu (skolēnu) ekosistēmu, lai atrastu attiecīgos dalībniekus un ieinteresētās personas.

Sasniedzamie mācību rezultāti:

- skolēni iemācīsies, kā piedalīties prāta vētrā;
- Skolēni uzlabos radošo domāšanu un laterālo domāšanu;
- Skolēni strādās kopā;
- Skolēni sapratīs, kā identificēt (potenciālās) ieinteresētās puses.

Iespējams, jums būs nepieciešama viena (vai divas) sesijas, lai efektīvi veiktu prāta vētru par ilgtspējīgas attīstības mērķiem un izpētītu vienu konkrētu izaicinājumu, un vēl viena sesija, lai noskaidrotu attiecīgās ieinteresētās personas un dalībniekus, ar kuriem iesaistīties.

Uzdevumi:

1. ideju radīšanas aktivitāte par dažādiem vietējiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem un "prāta vētra" par 1 vai 2 izaicinājumiem, pie kuriem skolēni vēlas strādāt detalizētāk.
2. Prāta vētra par ieinteresētajām pusēm - kā apzināt attiecīgos dalībniekus savā kopienā un paziņu lokā.

Paredzamās skolēnu zināšanas:

Šī tēma palīdzēs skolēniem atklāt un pielietot radošuma paņēmienus, kurus viņi pēc tam varēs izmantot dažādiem mērķiem, kā arī uzlabot laterālās domāšanas prasmes. Supervaroņu ietvaros šīs radošuma tehnikas tiks izmantotas, lai izpētītu vietējās problēmas un ilgtspējīgas attīstības mērķus savā kopienā.

Skolēni arī uzzinās vairāk par to, kā apzināt attiecīgās ieinteresētās personas savā vidē/kopienā un kā mobilizēt savu ekosistēmu.

2.1. Ideju radīšanas process

1. uzdevums: izvēlieties 1 vai 2 metodes, kas atbilst jūsu vajadzībām (B pielikums), un organizējiet kopīgu nodarbību ar skolēniem, lai veiktu prāta vētras procesu. Mēs iesakām ievērot šo darba plānu:

- 1) Padziļināti izpētiet iespējas, ko sniedz katra radošuma/idejas metode, un izvēlieties tās, kas varētu labāk strādāt ar jūsu skolēniem.
- 2) Apmēram pusstundu kopā ar skolēniem kopīgi izpētiet vietējās problēmas, kas saistītas ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, un kopīgi meklējiet kopīgu interešu jomu (piemēram, zaļā enerģija jūsu vietējā teritorijā). Šim nolūkam varat izmantot klasisko prāta vētras aktivitāti.
- 3) Skolēni apspriež vietējos ilgtspējīgas attīstības mērķus, kas tika izvirzīti prāta vētras sesijā. Izmantojiet otru sesijas pusi, lai mudinātu skolēnus padziļināti izpētīt konkrēto vietējo izaicinājumu. Lai to izdarītu, izmantojiet sešu domāšanas veidu (E.de Bono 6 domāšanas cepures) vai 5 W jautājumu (Kas? Ko? Kad? Kur? Kāpēc?) metodes. Tālāk izstrādājiet, atbildot uz šādiem jautājumiem:
 - a. *Uz kuru no ilgtspējīgas attīstības mērķiem attiecas šis izaicinājums un kāda ir tā nozīme?*
 - b. *Kāda ir šīs problēmas ietekme uz tiešo dzīves vidi?*
 - c. *Kāpēc jūs (skolēni) izvēlējāties tieši šo izaicinājumu?*
 - d. *Cik daudz jūs (skolēni) patlaban zināt par šo izaicinājumu/IAM?*

Ja jums ir laiks izmantot divas sesijas vienas sesijas vietā, tad jūsu skolēni varēs padziļinātāk pārdomāt vietējos izaicinājumus un to saistību ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, kā arī padziļināti izpētīt tos, lai izvēlētos to, pie kura beidzot detalizēti strādās.

2.2. Kā noteikt attiecīgās ieinteresētās personas

Tagad, kad jums visiem ir labāks priekšstats par vietējo izaicinājumu/IAM, ar kuru jūsu skolēni vēlas strādāt vai kurš šķiet būtisks kopienai (piemēram, kādi ir tā cēloņi, iespējamie risinājumi, ko tas ietekmē/ kam tas dod labumu, kāpēc jūs jūtaties ar to īpaši saistīti utt.), ir laiks apzināt ieinteresētās puses, kas jau ir saistītas ar šo izaicinājumu skolēnu kopienā vai ekosistēmā.

Ļaujiet skolēniem zināt, ka attiecīgās ieinteresētās personas cita starpā var būt ģimenes locekļi, draugi, vienaudži, citi skolotāji vai izglītības speciālisti, profesionāļi jomās, kas saistītas ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, utt.

Mudiniet skolēnus apdomāt potenciālos "ieinteresētos dalībniekus" savā kopienā un tuvākā lokā. Jautājumu uzdošana par konkrēto tēmu vai ilgtspējīgas attīstības mērķu izaicinājumu radiniekiem, draugiem vai citiem skolotājiem var noderēt kā lielisks palīgs viņu darbā.

2. uzdevums: lūdziet skolēnus piedalīties kopīgā prāta vētras sesijā, cenšoties noskaidrot iespējamās ieinteresētās puses, kas varētu sniegt pieredzi, zināšanas, iespējamās partnerības u. tml., lai risinātu izvēlēto problēmu. Lai to izdarītu, varat izmantot šādu stratēģisko ceļvedi, ko varat iesniegt skolēniem kā paraugu, pēc kura vadīties.

Stratēģiskais ceļvedis, lai noteiktu attiecīgās ieinteresētās personas

1. Analizējiet un definējiet savu izvēlēto IAM!

- *Kādu IAM mēs vēlamies sasniegt kopā ar ieinteresētajām pusēm mūsu ekosistēmā?*
- *Ko mēs vēlamies sasniegt, iesaistot procesā citas ieinteresētās personas?*
- *Izvirziet darba mērķus un ieinteresēto pušu iesaistīšanas mērķus.*

2. Izvērtēt izaicinājuma cēloņus!

- *Kādā kontekstā parādās problēma, izaicinājums vai iespēja izmantot kādu ilgtspējīgas attīstības mērķi?*
- *Kādi ir galvenie ārējie faktori, kas ietekmē un veicina šo situāciju?*
- *Kurus šī situācija galvenokārt ietekmē un kas potenciāli gūtu labumu no tās atrisināšanas? Jūs varat noteikt tik daudz tiešo un netiešo grupu, cik uzskatāt par piemērotu.*

3. Identificējiet iespējamus risinājumus vai rīcības veidus!

- *Kādus risinājumus varētu īstenot, lai pārvarētu šo situāciju?*
- *Kā varētu palielināt darba pozitīvo ietekmi?*
- *Kādi resursi ir nepieciešami risinājumu izstrādei un īstenošanai?*
- *Kādēļ ir svarīgi šajā procesā iesaistīt sabiedrību?*

4. Pārdomājiet, kādi profili dotu pievienoto vērtību procesam/risinājumam.

Tagad, kad ir pietiekami daudz informācijas, lai noteiktu stabilu sākumpunktu, un jūs visi zināt, kuras ir galvenās grupas (tiešās un netiešās), kuras var ietekmēt vai veicināt izaicinājumu/IAM, pie kura vēlaties strādāt, ir pienācis laiks pārdomāt un noteikt potenciālos profilus jūsu ekosistēmā (vai ārpus tās), kas sniedz pievienoto vērtību.

Lai labāk sakārtotu informāciju, var būt noderīgi aizpildīt tabulu, piemēram, šādu tabulu:

cilvēka vārds	KĀPĒC? Īss šī cilvēka profila apraksts	KĀDĀ VEIDĀ viņš/viņa rada pievienoto vērtību?	KONTAKTI (telefona nr., epasts etc.)	PIEEJAMĪBA (jā/nē)

5. Kontaktējies ar viņiem un aicini pievienoties, ja:

- a) viņi vēlas tajā aktīvi iesaistīties;
- b) viņi varētu nodrošināt mentoringu;
- c) viņi var nodrošināt resursus un/vai attiecīgos kontaktus.

Kā skolotājs varat piekļūt plašākai informācijai par šo tematu šeit:: [Stakeholder Engagement: A Road Map to Meaningful Engagement](#)

Ieinteresēto pušu iesaiste: Ceļvedis jēgpilnai iesaistīšanai

3.temats – Kā prezentēt izaicinājumu ārzemju studentiem un augšuplādēt to

Pēc tam, kad ir apzināta problēma, kas saistīta ar konkrētu ilgtspējīgas attīstības mērķi kopienā, kuram jūsu skolēni vēlas izstrādāt risinājumu, ir jāzina, kā pienācīgi komunicēt vēstījumu, kas ir jānodod tālāk.

Tāpēc šīs temata mērķis ir palīdzēt skolotājiem un skolēniem izstrādāt jēgpilnus stāstījumus un piedāvāt vienkāršus rīcības plānus, kā šos vēstījumus pasniegt citiem skolēniem vai izglītības sabiedrības locekļiem.

Sasniedzamie rezultāti:

- Skolēni iemācīsies veidot jēgpilnus stāstus.
- Skolēni sapratīs, kā izmantot stāstu stāstīšanas paņēmienus.
- Skolēni izpratīs, kāpēc stāsti ir spēcīgs līdzeklis vēstījumu nodošanai un kā viņi var izmantot stāstu stāstīšanu, lai radītu un nodotu savu vēstījumu jaunai auditorijai.
- Skolēni uzlabos savas rakstiskās saziņas prasmes.

Šim nolūkam jums varētu būt nepieciešama vismaz 1 nodarbība ar skolēniem. Izaicinājuma(-u) stāstījuma izstrāde var aizņemt vairāk laika, nekā paredzēts, tāpēc, iespējams, jūs varat ielānēt vienu papildu sesiju, lai augšupielādētu izaicinājumus platformā.

Uzdevumi:

1. Izveidot sižetu vēstījumam, izmantojot stāstīšanas paņēmienus.
2. Uzrakstīt stāstu atbilstoši auditorijai.
3. Augšuplādēt Izaicinājumu(-us) SuperHeroes platformā.

3.1. Stāstu stāstīšanas pieeja

Viena no labākajām stratēģijām, kā sniegt pārlicinošu stāstījumu, kas spēj veidot saikni ar auditoriju, šajā gadījumā galvenokārt ar citiem (ārvalstu) studentiem un izglītības ekosistēmas dalībniekiem, ir stāstīšanas līdzekļu izmantošana.

Stāstu stāstīšanu var saprast kā apzinātāku un plānveidīgāku mākslu stāstīt stāstus ar jēgu un konkrētu mērķi, ne tikai vienkāršu informāciju, izmantojot jutekliskās valodas elementus, stilistiskus rotājumus vai iepriekš noteiktas struktūras. Šādā nozīmē stāstniecība ļauj arī nodot vēstījumu izklaidējošā veidā, kas piesaista klausītāju uzmanību un rosina viņus iesaistīties stāstā, vienlaikus veidojot kopības un piederības sajūtu klausītāju vidū.

1.uzdevums: Palūdziet skolēniem izveidot savu prezentāciju par ilgtspējīgas attīstības mērķi, pamatojoties uz šādu struktūru:

1. Mērķi: Ko un kāpēc vēlaties darīt zināmu?
2. Fokuss: Kas ir jūsu auditorija? Kādēļ izaicinājums/IAM būtu būtisks arī viņiem?
3. Dziļums: Kas būs stāstījuma kodols?
4. Darbības joma: Cik plašs tas būs? Ko jūs vēlaties nodot?
5. Plāns: Kā veiksiet komunikāciju un iesaistīšanas pasākumus?

Ideja ir izstrādāt sižetu, pamatojoties uz izaicinājumu un vēstījumu, kas jāsniedz.

[Storyboards](#) (stāstu dēļi/sižeta plāni) ir rīki, kas var palīdzēt skolēniem labāk organizēt datus un izlemt par to struktūru. Saskaņā ar 5 daļu skeleta metodi, ja stāstījums ir tradicionāla stāsta formā, tad tajā ir jāievēro šāda struktūra:

1. Iesākums (izejas pozīcija, ikdienas norise) - Katru dienu.....
2. Augoša darbība (temats, vēlamais stāvoklis) - Bet vienu dienu....
3. Kulminācija (pārmaiņas) - Līdz beidzot.....
4. Sekojoša darbība (pārmaiņas dzīvē) - Sakarā ar to
5. Nobeigums (secinājums, atziņa, sasniegts vēlamais stāvoklis) - Un tāpēc....

Stāstu stāstīšanas pārbaudes saraksts:

- Stāsts sniedz nepieciešamo informāciju par ilgtspējīgas attīstības mērķiem.
- Stāstam ir spēcīga nozīme.
- Stāsts iedvesmo.
- Stāsts cenšas veidot saikni ar mērķi.
- Stāsts ir saistīts ar auditorijas vajadzībām un precizē.
- Stāsts klausās tikpat daudz, cik stāsta (sk. nākamo sadaļu par aktīvu klausīšanos).

3.2. Rakstīšanas prasmes

(Radošās) rakstīšanas prasmes ir tehniskas prasmes, kuras, tāpat kā jebkuras citas prasmes, var pilnveidot, un tās cita starpā ietver šādus aspektus: gramatiku, leksiku, sacerējuma struktūru, skaidrību, izpēti, dokumentāciju un precizitāti.

Tāpēc šie ir daži no aspektiem, kas jums būs jāņem vērā, uzraugot un vadot skolēnu rakstīšanas procesu.

Saite uz vairāk rakstīšanas stratēģijām A pielikumā.

Šeit ir daži padomi, kas var palīdzēt jums vadīt uzdevuma izpildi:

- Pārskatiet vietējam izaicinājumam izstrādāto sižetu un, ja nepieciešams, izdariet izmaiņas - skolēniem stratēģiski jāizvērtē iekļaujamā informācija.
- Palūdziet skolēniem veikt sagatavotā darba korigēšanu, īpašu uzmanību pievēršot:
 - angļu valodas gramatikai un leksikai;
 - kodolīgumam - ja kaut ko var pateikt, izmantojot mazāk vārdu, tad tā arī dariet;
 - teksta struktūrai - pārlicinieties, ka tā ir saprotama ārējam lasītājam;
 - atbilstībai auditorijai.
- Ja iespējams, būtu lieliski, ja varētu lūgt atgriezenisko saiti (vairāk par to var uzzināt nākamajā Supervaroņu programmas tematā).

2.uzdevums: Kad viņi ir izlēmuši par stāstu un zina, kāda ir galvenā struktūra, ir vērts pievērst uzmanību tam, kā pareizi atspoguļot un veidot vēstījumu, t.i., pašam stāstīšanas procesam, kas seko šiem soļiem:

- Formulējiet galveno vēstījumu, ko vēlaties nodot ar prezentācijas palīdzību. Izveidojiet konstruktīvu sižetu, apkopojot visu informāciju, ko vēlaties sniegt.

Ņemot vērā rakstīšanas uzdevuma fokusu, jūs varat ieteikt skolēniem iekļaut notikumu gaitu, kas ir līdzīga piedāvātajam 5 daļu skeletam, ļaujot viņiem radoši izpausties rakstīšanas procesā, taču svarīgi, lai tiktu sniegtas atbildes uz šādiem jautājumiem:

- *Vienas rindkopas apraksts par izaicinājumu*
- *Kā vietējais izaicinājums ir saistīts ar vienu vai vairākiem ilgspējīgas attīstības mērķiem*
- *Gadījuma izstrāde:*

- *Kas ir vide - sniedziet labu priekšstatu par to.*
 - *Kāda ir risināmā problēma*
 - *Kāpēc izaicinājums ir svarīgs vietējai kopienai un kā tas var būt svarīgs arī valsts/Eiropas līmenī.*
 - *Kuras ir galvenās ieinteresētās personas, kas saistītas ar vietējo izaicinājumu, un kāda loma to iesaistei ir izziacinājuma iespējamā risināšanā?*
 - *Jebkuri citi svarīgi jautājumi, kas jāiekļauj*
- Izstrādājiet piemērotu stāsta plūsmu, lai uzrunātu auditoriju, īpašu uzmanību pievērsiet gan runas ievadam, gan noslēgumam - ja iespējams, sniedziet vielu pārdomām, un, ja tas šķiet nepieciešams, iesakām mēģināt iekļaut uzrunā arī izklaidējošus elementus!
 - Mēs arī iesakām iekļaut personiskas saiknes, lai piesaistītu citu studentu un lasītāju uzmanību, ja tas ir būtiski.
 - Ļoti ieteicams pievienot materiālus, piemēram, attēlus vai videoklipus, lai padarītu prezentāciju pievilcīgāku tiešsaistē, kā arī kā piemērotu rīku, lai sniegtu atsauksmes par pašu stāstījumu.

3.3. Augšuplādē stāstījumu Supervaroņu (SuperHeroes) platformā

Izstrādātais stāstījums par vietējo(-ajiem) izaicinājumu(-iem), kas saistīts ar vienu vai vairākiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ir gatavs, un tas ir augšupielādējams platformā SuperHeroes.

3.uzdevums: ieejiet SuperHeroes platformā <https://app.localsuperheroes.eu/> un lūdziet skolēnus aizpildīt tiešsaistes veidlapu par savu vietējo izaicinājumu.

Paturiet prātā, ka, tā kā tas ir Eiropas projekts un platforma, visiem materiāliem jābūt augšupielādētiem angļu valodā. Tāpat var gadīties, ka jums būs nepieciešams ieplānot vienu sesiju, lai skolēni augšupielādētu savus izaicinājumus, ja viņi strādā individuāli vai mazās grupās, jo tas var aizņemt vairāk laika. No otras puses, jūs nodrošināsiet, lai visi skolēni varētu piekļūt uzdevuma tehniskajiem resursiem.

Gadījumā, ja esat pārliecināts, ka visiem skolēniem/grupām mājās ir interneta pieslēgums un ierīces, varat lūgt skolēnus to izdarīt mājasdarbā, kad grupa būs rūpīgi izstrādājusi vietējo izaicinājumu stāstījumus.

Kā skolotājs jūs, iespējams, vēlēsities pārliecināties, ka visi izaicinājumi ir pareizi augšupielādēti tiešsaistē pēc uzdevuma izpildes.

4.temats - Domā par risinājumiem, pārbaudi savu risinājumu

Rezultāti: Pēdējais temats, kas jāapgūst šajā programmā, ir risinājumu atrašana un to pārbaude. Iepriekšējā daļā mēs apspriedām, kā jūs varat analizēt izaicinājumu un iegūt vairāk informācijas; šajā daļā mēs jums palīdzēsim domāt par šo izaicinājumu risinājumiem. Kad būsiet padomājuši par šiem risinājumiem, jūs arī vēlaties uzzināt, vai tie darbojas.

Tāpēc šīs nodaļas otrā daļa ir par to, kā pārbaudīt savu risinājumu. Pēc šīs temata jūsu skolēni spēs domāt par risinājumiem, bet arī zinās, kā izmantot atgriezeniskās saites sniegšanu kā veidu, kā nonākt pie risinājuma. Ja jums ir laiks un jūsu apkārtnē ir piemērotas organizācijas, jūsu skolēni varēs ar tām arī aprunāties un pārbaudīt savus risinājumus.

Sasniedzamie rezultāti:

- Skolēni sapratīs, kā domāt par risinājumiem.
- Skolēni mācīsies pārbaudīt risinājumus.
- Skolēni iemācīsies runāt ar organizācijām (papildus).

Nodarbību skaits / nepieciešamais laiks:

Vismaz divas vai trīs nodarbības:

- Pirmā mācību stunda ar uzdevumu nedēļu domāt par risinājumu.
- Otrā un trešā mācību stunda ar diskusiju par dažādajiem risinājumiem, ko katrs ir izdomājis.

Īss aktivitāšu skaidrojums:

- 1.aktivitāte: Domā par risinājumiem:
 - nedēļu laika, lai par to padomātu.
 - mājās
 - nav nepieciešami nekādi materiāli.
- 2.aktivitāte: Pārbaudiet risinājumus.
 - Nepieciešama viena nodarbība.
 - Nodarbības laikā
 - Materiāli nav nepieciešami.
- 3.aktivitāte: Pārbaudīt risinājumu praksē (papildus)
 - Nedēļa vai mācību stunda (var uzticēties, ja jūs to uzdotat kā mājasdarbu vai, ja organizācijas ir pietiekami tuvu, lai varētu piekļūt mācību laikā).
 - Stundas laikā vai pēc stundām
 - Materiāli skolēniem piezīmju veikšanai

Sagaidāmās skolēnu zināšanas:

Šis temats ir balstīts uz skolēniem, kuri vēl nav apguvuši uz risinājumiem balstītu domāšanu. Ja viņi ir mācījušies par uz risinājumiem balstītu domāšanu, varat izlaist teoriju un pāriet pie pirmās aktivitātes.

4.1. Kā rast risinājumu

Lai nonāktu pie risinājuma, aiciniet skolēnus brīvi domāt par viņiem piedāvāto problēmu. Lai to stimulētu, mēs iepazīstināsim jūs ar uz risinājumiem balstītu domāšanu un sniegsim jums dažus uzdevumu piemērus, ko varat veikt klasē, lai palīdzētu stimulēt skolēnu risinājumus.

Ir svarīgi palīdzēt skolēniem domāt brīvi, tāpēc pat pārliecinieties, ka viņi domā par risinājumiem arī ārpus mācību stundas, kuru jūs vadāt. Piemēram, ja jūs mācāt angļu valodu, pārliecinieties, ka viņi nejūtas ierobežoti ar valodas izvēles iespējām, bet pārliecinieties, ka skolēni apzinās, ka viņi var domāt arī par tehnisku risinājumu.

Lai palīdzētu skolēniem izstrādāt risinājumu, mēs izmantosim uz risinājumiem balstītu domāšanu - tā vietā, lai domātu par problēmu, jūs domāsiet par iespējamo risinājumu. Piemēram, ja esat iesprūdis kokā un nevarat izlēkt ārā, nedomājiēt par to, ka nevarat izlēkt ārā, bet mēģiniet domāt par to, kas jums būtu nepieciešams, lai izkļūtu no koka. Tas var palīdzēt domāt par iespējām, ko varat izveidot, lai izkļūtu no koka.

Lai palīdzētu skolēniem noformulēt savu ideju, ir šādi plāna punkti:

- Aprakstiet savu mērķi un termiņu.
- Aprakstiet, kas ir jāizdara līdz šim termiņam.
- Izplānojiet visu apakšuzdevumu datumus un to izpildes termiņus.
- Sāciet darbu = strādājiēt uz priekšu, līdz darbs ir pabeigts.

Labs veids, kā to praktizēt, ir sākt to darīt klasē un dot skolēniem nedēļu laika, lai padomātu par risinājumu. Tā vietā, lai domātu, kāds ir problēmas iespējamais risinājums, mēģiniet domāt par risinājumu un to, kā to panākt.

Atkarībā no laika, kas jums ir atvēlēts šajā klasē, jūs varat klasē veikt arī nelielu ievadnodarbību. Jūs varat dot viņiem tādu uzdevumu kā koks un kā no tā izkļūt. Lai gan tas ir ierobežotāks laika posms, kas var apturēt radošumu, tas palīdz skolēniem saprast uzdevumu.

Uzdevums: Lai to sasaistītu ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, skolēni var izvēlēties tēmu no Superheroes platformas. Lai veicinātu dažādu ideju ieguldījumu, ir svarīgi, lai viņi izvēlētos kādu no citas valsts/apgabala, kas nav viņu dzimtā valsts. Mēs iesakām dot skolēniem nedēļu laika, lai padomātu par iespējamo risinājumu. Lai gan jūs varat sākt to darīt klasē, radošums tiek veicināts tad, ja par to aktīvi nedomā. Tāds jautājums kā

radoša risinājuma radīšana desmit minūtēs, visticamāk, novedīs pie neradošas atbildes, tāpēc ir svarīgi dot skolēniem laiku. Gadījumā, ja jūs baidāties, ka skolēni par to nedomās, un jums ir starpbrīdis, var būt labi to vēlreiz īsi pārrunāt šajā stundā. Tam nevajadzētu būt ilgākam par 15 minūtēm..

4.2. Kā pārbaudīt savu risinājumu.

Visi skolēni ir domājuši par iespējamiem izvēlētajās problēmas risinājumiem. Nedēļas laikā jārealizējas radošajām prasmēm, kuras veicinājāt iepriekšējā nodarbībā. Nākamais solis ir apspriest šos risinājumus klasē un pajautāt, ko par šiem risinājumiem domā citi skolēni. Lai palīdzētu jums sākt, mēs esam sagatavojuši sarakstu ar dažiem jautājumiem, ar kuriem sākt diskusiju. Jūs varat izmantot arī jautājumus, kas jums šķiet piemērotāki jūsu skolēniem. Paturiet prātā, ka nedrīkst pārāk daudz vadīt, bet uzdodiet atklātus jautājumus. Varat arī ielūkoties iepriekšējā nodaļā un apskatīt, kā sniegt atgriezenisko saiti.

- Kā tas darbotos citā valstī?
- Vai ir pretargumenti?
- Kas mainītu vēstījumu (naratīvu)?
- Kas radītu problēmas šim risinājumam?
- Kā tas izskatās no citas perspektīvas? Piemēram, lai cīnītos ar vientulību, jūs ieviešat obligātu prasību, ka ikvienam ir jādzīvo kopā ar vismaz vienu cilvēku, bet ko darīt, ja jūs esat introverts un lielāko daļu laika baudāt savu vientulību?

Pēc tam, kad ir notikusi auglīga diskusija, ļaujiet skolēniem precizēt savus risinājumus, pamatojoties uz diskusiju. Tagad jūs varat izvēlēties divas iespējas. Ļaujiet skolēniem augšupielādēt savu risinājumu platformā vai arī veiciniet skolēnus doties uz organizācijām. Abas mēs izskaidrosim nākamajās apakšnodaļās. Ja jums nav laika ļaut skolēniem doties uz organizāciju, varat doties uz 4.4. sadaļu.

4.3 Pārbaudiet savu risinājumu organizācijā

Tagad, kad jūsu skolēni ir izstrādājuši risinājumu un kritiski to novērtējuši, būtu jauki izmēģināt risinājumu kādā organizācijā vai vismaz piedāvāt šo ideju kādai organizācijai. Tā ir papildu iespēja, ja jūsu mācību programmā ir laiks un ja tuvumā ir organizāciju iespējas. Tie var būt uzņēmumi, NVO, veselības aprūpes iestādes vai pat skolas.

Lai to izdarītu, varat izveidot piemērotu organizāciju sarakstu un pajautāt, vai tās ir gatavas strādāt ar jūsu skolēniem. Vēl viena iespēja ir skolēniem pašiem meklēt organizācijas. Šīs skolēnu un organizācijas tikšanās laikā skolēniem būtu jāiesniedz savas idejas organizācijai. Iepriekšējā stundā viņi jau domāja par pretargumentiem, tāpēc tam viņiem jābūt gataviem.

Ja nolemjat veikt šo soli, skolēni var augšupielādēt risinājumu platformā pēc tam, kad viņi savā risinājumā ir iestrādājuši organizācijas reakciju. Ja viņi ir runājuši ar organizāciju, viņiem būtu jāsniedz arī īss kopsavilkums par organizāciju.

4.4 Augšuplādē risinājumus

Jūsu skolēni ir izstrādājuši risinājumu. Tagad viņi var dalīties ar to platformā. Šim nolūkam ir spēkā tie paši noteikumi, kas attiecas uz problēmas augšupielādi. Esiet pēc iespējas skaidrāki, paturiet prātā kultūras atšķirības, tas, kas jums var būt pašsaprotams, citai valstij tāds var nebūt.

Pielikumi

A pielikums: Noderīgas saites un materiāli un avoti

1.temats - ilgtspējīgas attīstības mērķi

Materiāli:

Ilgspējīgas attīstības mērķi (IAM) angļu valodā un vairāk skaidrojumu un info

<https://sdgs.un.org/goals>

Ilgspējīgas attīstības mērķi (IAM) latviešu valodā

[ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi | Pārresoru koordinācijas centrs \(pkc.gov.lv\)](#)

Ilgspējīgas attīstības mērķi (IAM) nīderlandiešu valodā - <https://www.sdgnerland.nl/>

Ilgspējīgas attīstības mērķi (IAM) spāņu valodā - [Objetivos y metas de desarrollo sostenible](#) / [Objetivos y metas de desarrollo sostenible](#) / [ODS Objetivos de Desarrollo Sostenible | Pacto Mundial ONU](#)

Ilgspējīgas attīstības mērķi (IAM) bulgāru valodā -

Цели за устойчиво развитие 2030 | Национален статистически институт (nsi.bg)

3.2 temats

[11 Writing Strategies for Effective Communication | Indeed.com](#)

4.temats

<https://hatrabbits.com/en/solutions-focused-thinking/>

<https://medium.com/@qoshibotu/week-2-of-design-thinking-for-entrepreneurship-solution-based-thinking-8e51f3e6d316>

<https://duurzaamonderwijs.com/2017/05/18/5-manieren-om-creatief-denken-op-school-te-bevorderen/>

<https://www.plasticsoupfoundation.org/>

B pielikums: Prāta vētras idejas

Kā efektīvi rīkot prāta vētras

Ideju radīšanas procesu var definēt kā radošu procesu, kurā tiek radītas, attīstītas un/vai izplatītas inovatīvas idejas par konkrētu tēmu vai konkrētu risināmu problēmu.

Saskaņā ar dizaina domāšanas procesu ideju radīšanu var saprast kā daļu no diverģentās domāšanas procesa, kura mērķis ir radīt pēc iespējas vairāk jaunu ideju, lai risinātu konkrētu problēmu vai atrisinātu iepriekš identificētu izaicinājumu. Pēc tam konverģentās domāšanas fāze ir fāze, kas vērsta uz dažādu ideju filtrēšanu un galīgās piemērojamās idejas precizēšanu, kas tiks izmantota, lai izvēlētos izaicinājumu, pie kura strādāt vēlāk.

Turpmāk ir sniegtas dažas prāta vētras un radošas metodes, ko varat izmantot, lai kopā ar skolēniem strādātu pie ilgtspējīgas attīstības mērķu "prāta vētras". Atvēliet vismaz vienu pilnu klases stundu pārdomām un jaunu ideju ģenerēšanai kopā ar skolēniem, kuri var strādāt individuāli vai grupās. Tomēr mēs iesakām veidot grupas vai strādāt kopīgi, lai mudinātu skolēnus apmainīties viedokļiem, domāt kritiski un domāt laterāli, izmantojot starpdisciplināru pieeju, kas ietver dažādus tematus.

Radošuma tehnikas - Ideju radīšana

Prāta vētra BRAINSTORM

Šī, iespējams, ir mūsdienās visplašāk pazīstamā ideju radīšanas metode, tā ir arī viena no visvieglāk veicamajām un ir ideāli piemērota darbam ar lielām grupām, un paredzamais ilgums ir aptuveni 30 minūtes.

Šo metodi izstrādāja Alekss F. Osborns 1939. gadā, lai veicinātu kopīgu ideju izstrādi, jo viņš saprata, ka dažādu grupas locekļu kopīga mijiedarbība veicina radošumu. Tomēr, lai šis radošums būtu pareizi koncentrēts, sesijas sākumā būs jānosaka, kāds ir idealizācijas mērķis: apzināt vietējās problēmas, radīt inovatīvus risinājumus? (Ņemiet vērā, ka jebkuru no šīm metodēm var izmantot arī, strādājot pie identificēto izaicinājumu risinājumu izstrādes).

Ir svarīgi atcerēties, ka, lai veiktu efektīvu prāta vētras sesiju, prioritāte ir jāpiešķir ideju kvantitātei, nevis to kvalitātei, un, lai veicinātu citu kolēģu vai studentu līdzdalību, ir jārada sadarbības atmosfēra, kurā ikviens var brīvi izteikt savas idejas, nejutoties nosodīts.

Lai veiktu digitālu prāta vētras sesiju, varat izmantot šādus rīkus:

- <https://ideaboardz.com>
- <https://miro.com/login/>

3-12-3 BRAINSTORMING

Tas ir tradicionālās prāta vētras variants, kurā grupas dalībnieki dalās ar savām idejām cits ar citu un tās tiek pierakstītas uz kopīgas tāfeles vai dokumentā, lai vēlāk tās novērtētu.

Šajā prāta vētras versijā ierosināts, ka šo metodi veic trīs dažāda ilguma posmos:

1. **INDIVIDUĀLA IDEJU RADĪŠANA** (3 minūtes) - grupas dalībnieki trīs minūtes individuāli domā un pieraksta idejas par risināmo problēmu vai iespējamiem risinājumiem, kas jāīsteno. Pēc šī laika moderators savāc un samaisa papīrus, pēc tam tos atkal izlozē un sadala pēc nejaušības principa.
2. **KOMANDAS DISKUSIJA** (12 minūtes) - pēc tam tiek izveidotas darba grupas, un starp tām tiek sadalīts vienāds skaits papīru ar idejām. Šīm grupām ir 12 minūtes, lai savstarpēji apspriestos un no idejām, kas uzrakstītas uz papīra, ar kuriem tās strādā, izstrādātu vienu koncepciju.
3. **APKOPOJUMS** (3 minūtes) - šajā pēdējā posmā katra no iepriekšējām grupām pēc pārdomu perioda prezentē savas galvenās idejas un koncepcijas pārējiem.

Šo metodi kā uzdevumu, kurā netiek attīstītas radītās idejas, var izmantot kā pieejas ideju izstrādes rīku, galveno uzmanību pievēršot jaunu ideju un pieeju radošai ģenerēšanai un kopīgai mācīšanās par risināmo problēmu.

Pēc tam būs jāveic turpmākie pasākumi, lai izmantotu šo ideju un zināšanu kopumu, lai tālāk precizētu izaicinājuma saistību ar konkrētu ilgtspējīgas attīstības mērķi vai noteiktu konkrētus rīcības plānus.

BRAINWRITING (Smadzeņu rakstīšana)

Šis ir vēl viens tradicionālās prāta vētras variants, kas ir īpaši piemērots gadījumos, kad dalībniekiem nav daudz laika vai kad grupas dalībnieki nevēlas skaļi dalīties ar savām idejām ar citiem.

Šajā gadījumā grupai uz papīra lapas individuāli jāuzraksta visas idejas, kas viņiem radušās par konkrētu tematu. Tāpat kā tradicionālajā prāta vētrā, ieteicams noteikt ideju izstrādes laika ierobežojumu. Pēc tam ieteicams veikt īsas pārrunas, lai dalītos ar dažām no radītajām idejām. Nevajadzētu aizmirst, ka ideju ģenerēšanas fāze ir paredzēta ideju ģenerēšanai, nevis tik daudz to padziļinātai izvērtēšanai.

metode 6-3-5 **6-3-5 METHOD**

Šajā gadījumā tas ir strukturētas un grupu "smadzeņu rakstīšanas" tehnikas variants, kura mērķis ir 30 minūtēs radīt maksimāli iespējamo ideju skaitu.

Lai īstenotu šo tehniku, ir nepieciešams iepriekš noteikt tematu, pie kura tiks strādāts, kā arī ideju izstrādes mērķus un mehānismu, kas jāievēro. Turklāt ieteicams iepriekš sagatavot veidni, kas tiks izdalīta grupas dalībniekiem, lai idejas varētu pierakstīt.

Jāorganizē darba grupas 6 cilvēku sastāvā (tik daudz grupu, cik nepieciešams), un jāievēro šāds process:

1. Izniedziet darba lapas.
2. Katram dalībniekam 5 minūšu laikā jāieraksta 3 idejas, katra no tām citā darba lapas rindā.
3. Pēc šīs pirmās kārtas dalībniekiem savas veidnes jānodod savam partnerim pa kreisi (vai pa labi, atkarībā no darba grupas izkārtojuma, kā arī citiem faktoriem). Pēc tam šajā otrajā kārtā viņiem ir jāizlasa partnera pierakstītās idejas un jāreaģē uz tām, ģenerējot 3 jaunas idejas.
4. Šo procesu atkārto 6 reizes, un tā kopējais ilgums ir nedaudz vairāk nekā 30 minūtes.

Lūdzot dalībniekus reaģēt uz sava partnera 3 oriģinālajām idejām, katrā grupā no 18 oriģinālajām idejām par vienu un to pašu tēmu tiek ģenerētas 108 idejas, tādējādi bagātinot visu dalībnieku skatījumu.

Ja strādājat ar vairāk nekā vienu grupu, t. i., vairāk nekā 6 cilvēkiem, būtu ieteicams sesijas beigās atvēlēt laiku, lai veicinātu diskusiju un dalītos ar visu dalībnieku idejām un iespaidiem.

SIX THINKING HATS (sešas domāšanas cepures)

Šī metode, ko 1983. gadā izstrādāja Edvards de Bono, ļauj izpētīt kādu tematu vai analizēt kādu problēmu no sešām dažādām perspektīvām, t. i., izmantojot sešu krāsaino cepuru pieeju, no kuras arī cēlies tās nosaukums.

Tādējādi tā ir grupu radošuma tehnika, tāpēc jūs varat organizēt dalībniekus grupās pa sešiem (katrs uzņemsies noteiktu cepuri) vai sešās grupās (katram būs jāpārstāv viena cepure) atkarībā no skolēnu skaita, ar kuriem jūs gatavojaties strādāt.

Šīs aktivitātes īstenošana ir vienkārša. Paskaidrojiet, no kā tā sastāv un ko pārstāv katra krāsa:

- Baltā - atspoguļo iespējami objektīvāko un neitrālāko perspektīvu, t. i., tajā ir izklāstīti fakti tādi, kādi tie ir, nesniedzot subjektīvu viedokli.
- Melnā - tā ir pesimisma krāsa, tāpēc tā atspoguļo un dalās ar visu, kas ir šķērslis, vai visu, kas varētu notikt nepareizi.

- Sarkanā - ir emociju un jūtu cepure, tāpēc tā atspoguļo viskarstākos viedokļus un idejas par problēmu.
- Dzeltenā - pārstāv pozitīvu skatījumu uz problēmu.
- Zaļā - tā ir radošuma cepure, kas atbild par visradošāko (vai pādrošāko) risinājumu izvirzīšanu apspriežamajai situācijai.
- Zilā - tā ir moderators, kas kontrolē pārējās cepures un vada sakārtotas debates. Viņš/viņa būs atbildīgs(-a) arī par atskaites fāzes vadīšanu uzdevuma beigās.

Pēc tam tiek rosinātas debates, kurās katram pārstāvim vai grupai jāizsaka savas idejas no savas cepures krāsas viedokļa.

Ja vēlaties šo aktivitāti padarīt jautrāku vai interaktīvāku, varat izmantot īstas krāsainas cepures vai krāsainas uzlīmes, kas norāda katru no pieņemtajām lomām. Vai arī varat izveidot rotācijas sistēmu, saskaņā ar kuru ik pēc 10 minūtēm darba grupas locekļi apmainās cepurēm, lai katrs uzņemtos atšķirīgu skatījumu uz risināmo problēmu un izstrādātu idejas dažādos ietvaros.

Tas ir arī ļoti noderīgs pedagoģisks līdzeklis, lai attīstītu jauno skolēnu laterālo domāšanu.

5Ws & H (6 K jautājumi)

Šo metodi pamatā izmanto žurnālistikā, kur tā ir radusies, un, tāpat kā sešas domāšanas cepures, tās mērķis ir izpētīt dažādus skatījumus uz problēmu, atbildot uz šādiem jautājumiem:

• Ko?	• Kur?
• Kas?	• Kāpēc?
• Kad?	• Kā?

Ņemot vērā, ka uz šiem jautājumiem nevar vienkārši atbildēt ar "jā" vai "nē", bet gan ir nepieciešama dziļāka izpratne par risināmo problēmu, tie ļauj labāk izprast risināmo problēmu, tādējādi atvieglojot risinājumu ideju izstrādi.

Turklāt šo rīku var būt vienlīdz noderīgi izmantot arī jaunas idejas vai potenciāla risinājuma analīzei, lai tā attīstītos plašāk un daudzpusīgāk.

Šo metodi var izmantot individuāli vai grupās atkarībā no grupas vai risināmā jautājuma īpatnībām un vajadzībām.

MINDMAPPING (Prāta plānošana)

Domu karšu veidošana, iespējams, ir radošuma rīks, kas vislabāk piemērots individuālam darbam, lai gan, pateicoties tādiem rīkiem kā Miro <https://miro.com/>, ir iespējams veidot arī kopīgas digitālās domu kartes.

Prāta kartēs tiek mēģināts sakārtot attiecības, kas izveidojušās starp konkrētu jautājumu/problēmu/uzdevumu un tā galvenajiem elementiem, cenšoties noteikt arī savstarpējās sakarības (cēloņi-sekas, saņēmēji-risinājumi, ietekmes u. c.).

Pielikums C: Klausīšanās un atgriezeniskās saites sniegšanas prasmes

Sasniedzamie mācīšanās rezultāti/prasmes:

Skolēni mācīsies aktīvi klausīties, pilnveidos savas komunikācijas prasmes un funkcionālo lasītprasmi - klausīšanās izpratni, prasmes sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti, prezentēšanas prasmes un empātiju.

Apguves laiks: - 3 mācību stundas (3X40-45 min)

Īss darbības skaidrojums -

1. nodarbība: Aktīvā klausīšanās
2. nodarbība: Pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšana
3. nodarbība: Pozitīvu atsauksmju sniegšana par citu skolēnu projektiem

Piemērotība mācību priekšmetiem - tā kā šīs nodarbības ir paredzētas, lai attīstītu klausīšanās un komunikācijas prasmes, kā arī pozitīvu attieksmi pret vienaudžiem, tās ir pielāgojamas un piemērotas visiem mācību priekšmetiem.

Sagaidāmās zināšanas - skolēni iepazīsies ar dažādām sociālajām un vides problēmām, uz kurām balstās ilgtspējīgas attīstības mērķi.

1. apakštemats: "Aktīvās klausīšanās" prasmju attīstīšana

Runājot par empātiju, mēs domājam par attieksmi pret citiem. Ja mūsu mērķis ir iemācīt skolēniem empātiju pret citu cilvēku problēmām, pirmais solis ir iemācīt viņiem aktīvi klausīties, tāpēc ar to arī sākas pirmā mācību stunda. Aktīva klausīšanās jeb klausīšanās ar izpratni patiesībā ir "empātiska klausīšanās". Šāda veida klausīšanās palīdzēs jums panākt dziļāku un labāku savu klasesbiedru izpratni un paplašināt jūsu pašu apņemšanās sajūtu.

1.stunda: Aktīva klausīšanās - 40-45 minūtes

1. daļa - Skolotājs iepazīstina ar "aktīvās klausīšanās" metodiku - 20 minūtes.

Skolotājs iepazīstina ar "aktīvās klausīšanās" metodēm. Aktīvās klausīšanās prasmes ir viena no galvenajām nepieciešamajām prasmēm, jo tās lielā mērā ietekmē to, cik efektīvs ir jūsu darbs un cik veiksmīga ir jūsu komunikācija ar citiem cilvēkiem. Piemēram:

- Mēs klausāmieš, lai iegūtu informāciju.
- Mēs klausāmieš, lai saprastu.
- Mēs klausāmieš, lai gūtu prieku.
- Mēs klausāmieš, lai mācītos.

Kad kļūsiet labāks klausītājs, jūs, no vienas puses, spēsiet sasniegt lielāku efektivitāti un kļūsiet ietekmīgāks un pārliecinošāks sarunās, un, no otras puses, spēsiet izvairīties no konfliktiem un pārpratumiem. Tas viss novedīs jūs pie panākumiem nākotnē!

Jūs varat uzlabot savas klausīšanās prasmes, vienkārši praktizējot "aktīvo klausīšanos". Tas nozīmē apzināti censties ieklausīties ne tikai otras personas teiktajos vārdos, bet arī, kas ir vēl svarīgāk, saprast visu vēstījumu. Lai to panāktu, jums ir jāpievērš uzmanība otram cilvēkam un tam, ko viņš vai viņa vēlas jums pateikt. Ja jums ir grūti sekot līdzi otra cilvēka teiktajam, mēģiniet domās atkārtot viņa teikto. Veicot šo vienkāršo darbību, jūs pastiprināsiet viņu vēstījumu, un tas palīdzēs jums saglabāt koncentrēšanos.

Lai kļūtu par labāku klausītāju, varat izmantot piecas galvenās aktīvās klausīšanās metodes:

1. Pievērsiet uzmanību

Ļoti uzmanīgi uzklausiet runātāju un apstipriniet viņa teikto. Uzturiet acu kontaktu. Neļaujiet nekam novērst jūsu uzmanību no sarunas. Nedomājiet par savu atbildi vai jebkāda veida jautājumiem. Izvairieties no jebkādiem ārējiem traucējošiem faktoriem no apkārtējās vides. Novērojiet runātāja ķermeņa valodu.

2. Parādiet, ka jūs klausāties

Izmantojiet savu ķermeņa valodu un žestus, lai parādītu, ka esat pilnībā iesaistījies sarunā. Ik pa laikam mājiet ar galvu, smaidiet un izmantojiet sejas izteiksmi. Pārliecinieties, ka jūsu ķermeņa poza liecina, ka esat atvērts un ieinteresēts.

3. Sniedziet atgriezenisko saiti

Dažkārt mūsu pašu uzskati, viedokļi un pieņēmumi var izkropļot mūsu izpratni par dzirdēto. Jūsu kā aktīva klausītāja uzdevums ir saprast, kas tieši tiek teikts. Lai to panāktu, jums var būt nepieciešams uzdot papildu jautājumus vai pārvērtēt tikko teikto. Jums rūpīgi jāpārdomā saņemtā informācija un jāpārfrāzē, izmantojot "*Man šķiet, ka jūs sakāt, ka...*" vai "*Tas, ko es dzirdu, ir ...*". Jūs varat uzdot jautājumus, lai noskaidrotu noteiktus sarunas aspektus. Tad izmantojiet kaut ko tādu kā "*Ko jūs domājat, sakot...?*" vai "*Vai tas ir tas, ko jūs domājat, ir...?*".

4. Atlieciet lēmuma pieņemšanu

Pārtraukšana ir laika izšķiešana. Tas sagādā vilšanos runātājam un traucē pareizi pasniegt vēstījumu. Pirms uzdotat jautājumus, ļaujiet runātājam pabeigt savu runu. Nepārtrauciet, sniedzot pretargumentus.

5. Atbildiet pienācīgi

Aktīvās klausīšanās mērķis ir veicināt cieņu un savstarpēju sapratni. Šeit ir spēkā noteikums - izturēties pret otru personu tā, kā vēlaties, lai izturas pret jums.

Aktīvā klausīšanās procesā nedrīkst

- pārtraukt runātāju, lai iebilstu pret viņa idejām;
- uzdot jautājumus teikuma vidū; (pagaidiet piemērotu brīdi);
- labot sarunu biedra teikto;
- klausīties, neuzturot acu kontaktu;
- žāvāties, nepacietīgi skatīties pulkstenī vai mobilajā tālrunī, izrādot nemieru un vēlmi, lai saruna beigtos; te jums ir nepieciešama paškontrolle;
- runāt ar citiem cilvēkiem, izliekoties, ka klausās runātāju;

2.daļa - praktizēšanās

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/student-resources/>

Skolotājs no klases izvēlas divus skolēnus. Pirmais būs lasītājs vai prezentētājs, bet otrais būs klausītājs. Prezentētājam tiek dots teksts, ko skolotājs ir iepriekš sagatavojis un kas saistīts ar kādu no ilgtspējīgas attīstības mērķiem, un tas jāprezentē 3-5 minūšu laikā. Lasītājam būs 5 minūtes, lai iepazītos ar tekstu un to izlasītu. Tikmēr skolotājs paskaidro uzdevumu klausītājam un auditorijai klasē.

Pirmais skolēns iepazīstina klasi ar tekstu, kas saistīts ar vienu no ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Otrs skolēns vēro auditorijas reakciju, kamēr klase klausās.

- **Lasītājs:** Kāda bija sajūta, kamēr viņš vai viņa lasīja? Vai viņš/viņa juta auditorijas atbalstu? Kāda uzvedība lika viņam vai viņai justies labi un kāda lika viņam vai viņai justies nervozi vai neērti?
- **Novērotājs:** Vai auditorija aktīvi klausījās, skatoties uz runātāju, izrādot savu iesaistīšanos, nepārtraucot sarunu? Vai tika demonstrēti tādi aktīvas klausīšanās "aizliegumi" kā, piemēram, žāvāšanās, skatīšanās uz pulksteni vai mobilo tālruni, nervozitāte un nepacietības izrādīšana, lai saruna ātrāk beigtos, vai kontakta trūkums.
- **Auditorija:** Kāda bija prezentētā tēma un kādi bija tās galvenie punkti? Vai, viņuprāt, viņi klausījās aktīvi un kā, viņuprāt, jutās runātājs? Vai prezentācijas laikā bija kaut kas, kas viņu varēja traucēt, vai arī bija kaut kas, kas faktiski atbalstīja runātāju, jautājumi, padomi, kā viņi jutās, klausoties, un kas viņiem šķita visgrūtākais aktīvajā klausīšanās procesā un kāpēc.

Ieteiktais teksts [Clean water is everything. Without water, we have no life - 21-year-old Nagat | UNICEF Sudan](#). Temats var tikt izvēlēts no Stāstu (STORIES) sadaļas

Pēc teksta prezentācijas skolēniem tiek dotas 5 minūtes, lai atbildētu uz dotajiem uzdevumiem. Pēc tam seko diskusija, kurā viņi var brīvi dalīties ar savām

atbildēm/izjūtām (no auditorijas tiek izvēlēti daži skolēni, kuru skaits ir atkarīgs no atvēlēta laika, vai arī skolēniem var lūgt 5 minūtēs apkopot savas atbildes grupās, lai izskanētu vairāk viedokļu). Visa diskusija ilgst 5-10 minūtes, pēc tam skolēniem tiek jautāts, ar kuru ilgtspējīgas attīstības mērķi var saistīt šo problēmu, un skolotājs īsumā rezumē aktīvās klausīšanās tēmu.

2.apakštemats: pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšana

2.stunda – Pozitīva atgriezeniskā saite – 40 - 45 minūtes

Nodarbība sākas ar īsu atgādinājumu par iepriekšējo nodarbību par aktīvu klausīšanos, izmantojot aptuveni 15 minūšu vingrinājumu. Skolotājs demonstrē īsu video (līdz 5 minūtēm).

<https://ed.ted.com/lessons/fresh-water-scarcity-an-introduction-to-the-problem-christiana-z-peppard> , kas veltīts problēmai, kura saistīta ar kādu no ilgtspējīgas attīstības mērķiem, to varētu ņemt no TED izglītības. Skolēniem iepriekš tiek uzdoti daži jautājumi, piemēram: Kāda ir šajā videoklipā attēlotā problēma? Kāds ir runātāja mērķis? Kas ir šī videoklipa mērķgrupa? Kādas darbības būtu jāveic? Kam ir jārikojas? Kā es jutos, skatoties šo videoklipu? Kas jums visvairāk patika šajā videoklipā? Kādi jautājumi jums ienāca prātā, skatoties video? Izsakiet ieteikumus, kā uzlabot situāciju.

Šis vingrinājums ir pāreja uz nodarbības otro daļu par pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšanu, izrādot pozitīvu attieksmi pret otras personas darbu un savstarpēju sapratni. Skolotājs iepazīstina skolēnus ar pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšanas veidiem. Sniegtie materiāli nav obligāti, un katram skolotājam ir nepieciešams sagatavot šo nodarbību atbilstoši saviem individuālajiem mērķiem, izmantojot šos materiālus.

Ieteicams sagatavot īsu tekstu, ko nolasīt stundas beigās, lai skolēni tiktu iedrošināti izmantot pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšanas metodiku - komplimentu, ieteikumu vai labojumu.

Katrs skolēns, gatavojoties darbam, iegulda daudz pūļu, laika un neatlaidības, un tas izskaidro, kāpēc viņi ir tik emocionāli, kad prezentē darbu, atzīstot, ka ir darījuši visu, ko varējuši, un jebkāda veida kritika tiks uztverta kā uzbrukums un vienkāršs noraidījums, vai arī pret to tiks asi iebilsts. Negatīva atgriezeniskā saite var izraisīt negatīvas izjūtas, vilšanos, motivācijas trūkumu turpmākajam darbam, zemu pašvērtējumu un neuzticēšanos savām spējām. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi pareizi novērtēt savu kolēģu darbu. Šeit ir svarīga aktīvā klausīšanās kā prasme, kas palīdzēs pareizi saprast otra cilvēka viedokli, atzīt viņa darbu un atšķirīgo attieksmi pret problēmu, sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti un attieksmi.

Lomu veidi.

1. Prezentētājs:

- Prezentējiet savu darbu.
- Pievērsiet klausītāju uzmanību konkrētām detaļām.
- Lūdziet klausītājus sniegt atbildes.
- Klausieties.
- Nepārtrauciet personu, kas sniedz atgriezenisko saiti.
- Uzsveriet savas stiprās puses un lūdziet palīdzību attiecībā uz vājajām.
- Esiet atvērti pārmaiņu iespējai.

2. Klausītājs:

- Vispārīgs noteikums: Izturieties pret citiem tā, kā vēlaties, lai izturas pret jums!
- Klausieties!
- Nepārtrauciet vadītāju!
- Pievērsiet uzmanību, uzturot acu kontaktu un ķermeņa valodu!
- Pēc prezentācijas:
 - Atbildiet uz prezentāciju kopumā!
 - Vienmēr sāciet ar spēcīgākajiem punktiem!
 - Koncentrējieties uz teikumu struktūru un aprakstu

3. Izvairieties no

- iznīcinošiem komentāriem
- diskusijas monopolizēšanas
- būšanas nebūtiskam

uzdodot prezentētājam pozitīvus jautājumus

Uzdodot prezentētājam pozitīvus jautājumus

1. Precizējošie jautājumi ir vienkārši, faktoloģiski jautājumi. Piemēri:

- Vai tas ir tas, ko jūs teicāt...?
- Kādi resursi tika izmantoti šim projektam?
- Ja es jūs pareizi dzirdēju, jūs teicāt...?
- Vai es pareizi sapratu, ko jūs domājat, sakot...?
- Kādus kritērijus jūs izmantojāt, lai...?
- Vai es pareizi dzirdēju, ka jūs teicāt...?
- Vai es pareizi pārfrāzēju jūsu vārdus?

2. Izpētes jautājumu mērķis ir palīdzēt prezentētājam padziļināti pārdomāt tematu. Piemēri:

- Kāpēc jūs tā domājat?
- Kā jūs domājat, kas notiks, ja...?
- Kā, jūsuprāt, varētu/varētu ietekmēt...?
- Kādā citā veidā... ?
- Kā jūs nolēmāt...?
- Kā jūs noteicāt...?
- Kā jūs secinājat...?
- Kāda ir saikne starp ...un...?
- Ko darīt, ja arī pretējais ir taisnība? Kas tad?
- Kā tas atšķiras no...?

Atgriezeniskās saites sniegšanas soļi

1. Komplimenti, atzinības izteikšana

- Pirmais noteikums klausītājam ir: palieciet pozitīvi noskaņots!
- Neaizmirstiet, ka jūs palīdzat kādam cilvēkam mainīt savu darba kvalitāti uz labo pusi. Pirms sniežat padomu, padomājiet, kā jūs justos, ja jūsu darbs tiktu komentēts.
 - VIENMĒR sāciet atgriezenisko saiti ar komplimentu!
 - Pastāstiet prezentētājam, ko, jūsuprāt, viņš vai viņa ir izdarījis labi:
 - "Man ļoti patika jūsu temats."
 - "Es domāju, ka jūs izmantojāt ļoti labas detaļas."
 - "Man patika, kad jūs izmantojāt vārdu_____".
 - "Mana iecienītākā daļa bija _____, jo....".
 - "Tas bija ļoti interesanti lasīt, jo... ."
 - " Man ļoti patika veids, kā _____..."

2. Ieteikumi

- Sniegt ieteikumus nozīmē, ka jums ir jāsniedz idejas prezentētājam, kā uzlabot viņa vai viņas darbu.
- Atcerieties - esiet pozitīvi noskaņoti un konkrēti!
- Tā vietā "Tas bija bezjēdzīgi" sakiet: " Ja jūs papildināsiet šo teikumu ar vairāk detaļām, tas kļūs saprotamāks."
- Tā vietā "Jūsu vārdu izvēle bija garlaicīga" sakiet "Tā vietā, lai lietotu vārdu "labs", jūs to varētu aizstāt ar "izsmalcināts" vai "izcils".
- Šeit ir dažas jomas, par kurām jūs varētu izteikt ieteikumus:
 - Vai autors ir izvēlējies pareizo vārdu?
 - Organizācija - Vai jūs saprotat, kādu vēstījumu autors cenšas nodot? Vai secība ir pareiza?
 - Teikumi - Vai teikumi ir pārāk gari vai pārāk īsi?
 - Temats - Vai prezentētāja darbs ir atbilstošs izvēlētajam tematam vai nav?

3. Labošana

- Trešais solis mūsu savstarpējā rediģēšanā ir labojumu veikšana.
- Daudzos gadījumos tas, ko mēs sakām, un tas, ko otra persona saprot, ir pārāk atšķirīgi. Tāpēc palūdziet skolēnam paskaidrot saņemto atgriezenisko saiti, lai pārlicinātos, ka tā ir skaidri izstāstīta?

3.apakštemats: Atgriezeniskās saites sniegšana par citiem skolēnu projektiem

3.mācību stunda (45 vai 90 minūtes)

Pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšana ir ļoti svarīga prasme. Vēl svarīgāka ir skolēnu spēja sniegt saprātīgu atgriezenisko saiti saviem vienaudžiem. No otras puses, pozitīvas atgriezeniskās saites saņemšana dod iespēju pasniedzējam paskatīties uz saviem darbiem no citas perspektīvas, saņemt padomu un viedokli par to, kā uzlabot savu darbu, nejutoties mazvērtīgam un neaizvainojot savas jūtas.

Lai iemācītu skolēniem, kā izrādīt empātiju pret savu klasesbiedru, kurš prezentē savu darbu, un sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti, ir ārkārtīgi svarīgi, lai viss šis process tiktu kontrolēts un virzīts pareizajā virzienā.

Ieteicams, lai skolēnu darba prezentācija un atgriezeniskā saite tiktu veikta vienlaicīgi.

Pēc katras prezentācijas skolēni no auditorijas tiek aicināti sniegt atsauksmes un diskutēt ar prezentētāju.

Projektus, kas saistīti ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, var uzdot kā uzdevumus individuālajam vai grupu darbam.

Metodoloģija - skolēni (komandas) prezentē savu darbu, kamēr klausītāji aizpilda atsauksmju protokolus. Pēc katras prezentācijas klausītāji sniedz savu atgriezenisko saiti, sekojot protokola soļiem - uzslava - jautājums - padoms. Prezentētājs atbild uz jautājumiem un ieteikumiem.

Atkarībā no šādiem nosacījumiem:

- Skolēnu skaits grupā/klasē atbilstoši komandu skaitam
- Individuāls vai komandas darbs pie projekta
- Projektu prezentēšanai un atgriezeniskās saites sniegšanai atvēlētais laiks

Mēs ierosinām šādas izvēles iespējas atgriezeniskās saites metodoloģijas lietojumam:

1. **Pirmais ieteikums:** Situācijā, kad grupā/klasē ir mazāk skolēnu un pieejamais laiks ir pietiekams, katrs prezentētājs uzklauša visu klausītāju atsauksmes un atbild uz viņu jautājumiem un ieteikumiem.
2. **Otrais ieteikums:** Grupas prezentācija. Skolēnu grupa prezentē, bet visi klausītāji individuāli aizpilda atsauksmju protokolu. Kad prezentācija ir beigusies, katrai grupai ir 3 minūtes, lai apkopotu informāciju no aizpildītajiem protokoliem un izvēlētos no 1-3 komplimentiem, jautājumiem un ieteikumiem.. Skolotājs var izvēlēties vienu no diviem atgriezeniskās saites variantiem atkarībā no atvēlēta laika. Pirmā iespēja ir ļaut visām grupām nolasīt savus komplimentus, jautājumus un ieteikumus vai arī izvēlēties starp grupām vienai grupai nolasīt savus komplimentus, otrai grupai nolasīt savus jautājumus, bet trešajai grupai izteikt savus ieteikumus utt. Prezentētājam ir obligāti jāatbild pēc katra jautājuma vai ieteikuma.
3. **Trešais ieteikums:** Situācijā, kad skolēni individuāli prezentē savu darbu, bet laiks ir ierobežots, skolotājs sadala klasi grupās līdz 5 cilvēkiem katrā grupā. Viens skolēns prezentē savu darbu, bet pārējie individuāli aizpilda atgriezeniskās saites protokolu. Pēc tam, kad prezentācija ir pabeigta, katra grupa apkopo atgriezeniskās saites protokolā sniegto informāciju un izvēlas no 1 līdz 3 komplimentiem, jautājumiem un ieteikumiem. Skolotājs izvēlas atgriezeniskās saites alternatīvas atkarībā no pieejamā laika. Pirmā metode - visas grupas nolasā

savus izvēlētos komplimentus, jautājumus un ieteikumus. Otrā metode - skolotājs izvēlas starp grupām, kura no tām lasīs kādu daļu, piemēram, viena lasīs savus komplimentus, otra - jautājumus, bet trešā - ieteikumus. Obligāti pēc katra jautājuma vai ieteikuma prezentētājam tiek dota iespēja atbildēt.

Neatkarīgi no izvēlētas atgriezeniskās saites sniegšanas metodes ir svarīgi, lai katrs dalībnieks aizpildītu savu protokolu un aktīvi klausītos prezentāciju. Kad diskusija ir beigusies, visi klausītāji nodod savus protokolus prezentētājam. Tādējādi viņu darbs palīdzēs prezentētājiem uzlabot savu darbu un pozitīvās atgriezeniskās saites rezultātā justies pārliecinātākiem un motivētākiem.

4.apakštemats: Pozitīvas atgriezeniskās saites aktivitāte - iemet man kādu atsaukmi

- **Lieliski piemērots:** Pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšanas un saņemšanas lietderības apguvei.
- **Laika patēriņš:** Vismaz 40 minūtes
- **Nepieciešamie materiāli:**
 - Mazas tenisa bumbiņas
 - Šalles vai lakati acu aizsīšanai
 - Spaiņi vai tukšas kastes
 - Sarkana vai dzeltena līmlente

Instrukcijas:

Vispirms sadaliet klasi komandās, kurās ir četri dalībnieki. Katrā komandā būs nepieciešams viens metējs, viens ķērājs, viens rezultātu skaitītājs un viens asistents. Komandas nopelna punktus, ja metiena veicējs iemet bumbu grozā/kastītē. Mērķis ir nopelnīt visvairāk punktu. Šeit ir norādītas lomas katrai komandai:

Metējs: ar aizsietām acīm stāv aiz starta līnijas. Viņiem jāmēģina iemest pēc iespējas vairāk bumbiņu spainī.

Atgriezējs: Atgūst bumbiņas un met tās atpakaļ asistentam.

Asistents: atdod bumbiņu atpakaļ metējam.

Rezultātu skaitītājs: Saskaita veiksmīgo metienu skaitu (punktu skaitu) katrā kārtā.

1. solis. Izveidojiet komandas pa četrām personām katrā. Katra komanda saņem vienu acu apsēju, vienu bumbu un vienu spaini/kasti. Katra komanda novieto savu kasti/spaini uz grīdas un ar līmlentu izveido starta līniju vismaz 2,5 -3 metru attālumā.

2. solis. Palūdziet komandām noteikt katras personas lomu. Metējs nostājas aiz starta līnijas un uzliek acu apsēju.

3.solis. Izspēlējiet trīs kārtas pa 10 minūtēm katrā. Visas trīs kārtas metējs ir viena un tā pati persona. Ja iespējams, apmainieties lomām un atkārtojiet visas trīs kārtas, lai katra persona izjustu, ka ir metējs.

1. kāрта = bez runāšanas.

Spēlējiet pirmo kārtu bez runāšanas. Metējs mēģina iemest bumbu kastē/spainī bez atgriezeniskās saites sniegšanas.

2. kāрта = ierobežotas instrukcijas vai negatīva atgriezeniskā saite

Otrajā kārtā metējs var uzdot jautājumus. Tomēr pārējie komandas biedri var atbildēt tikai ar "Jā" vai "Nē". Negatīvai atgriezeniskajai saitei jāskan, piemēram, "Es nevaru noticēt, ka tu atkal aizmeti garām", "Tu vari labāk nekā šis metiens", "Tas bija tik viegli, bet tu atkal netrāpīji" utt.

3. kāрта = Detalizētas instrukcijas un pozitīva atgriezeniskā saite

Pēdējā kārtā visi komandas biedri var brīvi sazināties. Komandas biedriem ir atļauts sniegt konkrētu atgriezenisko saiti, lai palīdzētu metējam un pēc iespējas vairāk viņu iedrošinātu.

4.solis. Sapulciniet komandas, lai pārrunātu šādus jautājumus, kas tiek uzdoti metējiem:

1. Cik grūti bija nesaņemt atgriezenisko saiti? Kā jums izdevās pārvarēt komandas atbalsta trūkumu ?
2. Kādas atšķirības bija sniegunā pirmajā, otrajā un trešajā kārtā?
3. Kā jutāties, kad jums bija aizsietas acis? Vai jūs vienmēr uzticējāties savai komandai, kas sniedza atgriezenisko saiti?
4. Vai kāds var nosaukt gadījumu skolā/projektā, kad esat novērojis, ka citi kļūdās, un vienkārši vērojis, vai arī esat piedāvājis atbalstu un palīdzību?
5. Kāda veida atgriezeniskā saite bija visefektīvākā? Kas to padarītu vēl efektīvāku?

6. Kurā brīdī bijāt sarūgtināts?
7. Vai jūs kā komanda kļūvat labāki ar katru jaunu cilvēku, kas uzņēms metēja lomu?
8. Kāda ir atšķirība starp negatīvu vai nekādu komunikāciju un efektīvu pozitīvu komunikāciju?